

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/40/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112223216
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8112223216.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: MOSANA LIMITED, so sídlom Palm Grove House, P.O.Box 438, Road Town, Tortola, British Virgin Islands, spoločnosť zapísaná The Registrar of Companies of British Virgin Islands pod reg. Č. 594171, právne zastúpeného Mgr. Andrejom Gundelom, usadeným euroadvokátom so sídlom v Bratislave, Ventúrska 14, proti žalovanej: V. Q., nar. X.X.XXXX, naposledy bytom T. X, v konaní zastúpená opatrovníčkou K.Á. V., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Vranov nad Topľou, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Nám. Legionárov 5, Prešov, zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, o zaplatenie 1.170,29 s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 28C/126/2013-182 zo dňa 28.1.2015 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, t.j. vo výroku o náhrade trov konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Ďalším výrokom rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p. a tým, že úspešnej žalovanej trovy konania nevznikli, ani si ich neuplatnila, preto súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vedľajší účastník si uplatnil prostredníctvom svojho právneho zástupcu náhradu trov konania. Po citácii ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. prvostupňový súd konštatoval, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní mení len o aktualizáciu tej ktorej veci a jej individualizáciu na súdoch v Slovenskej republike nemožno považovať za trovy nevyhnutné vynaložené na riadne bránenie práva na súde. V takomto prípade zastupovanie advokátom nezodpovedá účelu, ktorý sleduje procesné právo inštitútom zastupovania advokátom v súdnom konaní. Právo na právnu pomoc a náhradu trov konania sú dve rozdielne veci, ktoré síce spolu súvisia, avšak nie sú neoddeliteľné. Právo na náhradu trov konania totiž závisí od iných predpokladov než možnosť nechať sa zastupovať advokátom. Vedľajší účastník sa preto mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy ktoré vynaložil v tejto súvislosti nemožno považovať za trovy účelné. V tejto súvislosti poukázal aj na skutočnosť, že po novele zákona o spotrebiteľských úveroch je na neprijateľné podmienky súd povinný prihliadať ex offo, bez ohľadu na vstup vedľajšieho účastníka a jeho vyjadrenia vo veci.

Proti tomuto rozsudku, len proti výroku o náhrade trov konania, podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník. Nesúhlasí s rozhodnutím súdu prvého stupňa, že nemá právo na náhradu trov konania. Tvrdí, že hromadnosť jeho vstupovania do konaní je podmienená len a len hromadnosťou podávania žalôb porušujúcich práva spotrebiteľov dodávateľmi. Jeho konanie nie je príčinou, ale

následkom konania dodávateľov. Stačí, aby žalobca nepodával žaloby, ktorými si uplatňuje zakázané plnenia a nebude mať do čoho vstupovať. Na podporu jeho argumentov poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/291/2013 z 3.7.2013 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/127/2013 zo dňa 30.8.2013. Vyslovil názor, že by malo byť všeobecným celospoločenským cieľom a aj záujmom, ku ktorému by mali prispievať aj súdy, aby sa predmetná spotrebiteľská agenda rozptýlila medzi čo najviac združení a aby v každom konaní vystupoval za združenie advokát a aby týmto spôsobom sa čo najskôr táto agenda zredukovala na minimum, aby dodávatelia prestali skúšať a prestali podávať žaloby odsúdené dopredu na neúspech. Ak však neriskujú ani len náhradu trov konania, skúšať sa im stále oplatí a budú to robiť naďalej a zahlcovať súdy tisíckami žalôb, ktoré by inak podané nikdy neboli. Spotrebiteľ sa sám brániť nevie a súd mu ochranu poskytne len zriedkavo. Archívy súdov sú plné dôkazov. V tom momente, ako sa nájde efektívny spôsob pre činnosť združení s pomocou advokátskych kancelárií, vynoria sa ihneď úvahy o nehospodárnosti, nadbytočnosti a účelovosti právneho zastúpenia, s poukazom na množstvo vecí a náhradu trov právneho zastúpenia. Pri takomto rozhodovaní o náhrade trov konania sa dodávateľom a vymáhačským spoločnosťami stále oplatí zahlcovať súdy na Slovensku tisíckami ďalších žalôb. Nič neriskujú. Žiadna norma, upravujúca právny status Združenia na ochranu spotrebiteľov, neobmedzuje, a ani nemôže obmedzovať jeho ústavné právo na právne služby a ani s tým spojené práva na náhradu trov konania. Konštatovania okresného súdu o neúčelnosti ním vynaložených nákladov na zastupovanie objektívne prispievajú k ochrane hospodárskych záujmov vymáhačských a dodávateľských organizácii, ktorých hospodárska politika je založená na používaní neprijateľných zmluvných podmienok, nekalých obchodných praktík a v masovom uplatňovaní premlčaných pohľadávok. Vstupom vedľajšieho účastníka, zastúpeného advokátom do konania, sa žalobca zrazu v súdnych konaniach začína ocitáť v postavení, v ktorom nachádza rovnocenného partnera v riešení právnych otázok, súvisiacich s prebiehajúcimi spormi, pretože samotní spotrebiteľia sa nedokážu náležite brániť. K postaveniu združenia ako vedľajšieho účastníka dal do pozornosti najnovší Občiansky súdny poriadok Komentár I. diel, Vydanie 2012, autorov Števec/Ficová a kolektív, Beckovej edície komentovaných zákonov, nakladateľstva C. H. Beck, str. 327-331. Tvrdí, že jeho účasť v konaní je pre spotrebiteľa efektívna, v zmysle cieľov a účelu, na ktorý je združenie založené. K účelnosti trov konania dáva do pozornosti nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 457/2014 z 15.10.2010. Odvolateľovi nie je celkom jasné, ako konštatovanie okresného súdu, že po novele zákona o spotrebiteľských úveroch je na neprijateľné podmienky súd povinný prihliadať ex offio, odôvodňuje nepriznanie mu trov konania. V tejto súvislosti poukazuje na to, že rovnako vydávanie platobných rozkazov v spotrebiteľských veciach odporuje zákonu (§ 172 ods. 9 O.s.p.) a napriek tomu v predmetnej veci bol vydaný platobný rozkaz. Navrhol zmeniť rozsudok v napadnutom výroku a priznať mu náhradu trov konania v celkovej výške 475,68 eur.

Podaným odvolaním nebol dotknutý výrok o zamietnutí žaloby. Preto nadobudol právoplatnosť a v tejto časti nebolo možné napadnutý rozsudok preskúmať (§ 159 ods. 1, 3 a § 206 ods. 2 O.s.p.). Vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, je prakticky obsiahnutý aj záver o nepriznaní uplatňovaných trov vedľajším účastníkom. Takto to pochopil aj vedľajší účastník podávajúci proti rozsudku odvolanie. Pri preskúmaní odvolaním napadnutej časti rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený túto časť rozsudku preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je opodstatnené a ním uplatnené dôvody nemôžu prívodiť zmenu, či zrušenie napadnutého výroku rozsudku súdu prvého stupňa.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení §§ 142 až 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodnutie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatnenie alebo bránenie práva. V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 O.s.p. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými.

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s

rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 19.3.2014 sp. zn. 6 M Cdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastúpením advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.

V prejednávanej veci žalobca podal žalobu na súd dňa 30.7.2012. Súd prvého stupňa vydal dňa 4.9.2012 platobný rozkaz č.k. 11Ro/248/2012-37. Dňa 7.9.2012 vstúpil do konania vedľajší účastník (Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS) na podporu žalovanej, pričom požiadal o doručenie návrhu na začatie konania s prílohami a navrhol priznať mu náhradu trov konania. Po oznámení vstupu vedľajšieho účastníka do konania prvostupňový súd doručil dňa 30.10.2012 vedľajšiemu účastníkovi žalobu spolu s prílohami a platobný rozkaz zo dňa 4.9.2012. Proti platobnému rozkazu podal vedľajší účastník odpor, v ktorom namietal neprijateľné zmluvné podmienky upravené v spotrebiteľskej zmluve a vzniesol námietku premlčania žalobcovho nároku. Tento odpor proti platobnému rozkazu bol súdom prvého stupňa, uznesením č.k. 11Ro/248/2012-52 zo dňa 29.11.2012, odmietnutý ako podaný neoprávnenou osobou. Proti tomuto uzneseniu podal vedľajší účastník odvolanie. Krajský súd uznesením zo dňa 7.6.2012 č.k. 3Co/22/2013-120 zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne prvostupňový súd vec prejednal a napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal z dôvodov rozpisovaných v predchádzajúcom texte.

Po preskúmaní veci aj odvolací súd dospel k záveru, že trovy, ktoré vznikli vedľajšiemu účastníkovi v prejednávanej veci, neboli účelne vynaložené. Z obsahu spisu je zrejmé, že vedľajší účastník vstúpil do konania dňa 7.9.2012, a to z vlastnej iniciatívy, pričom pri vstupe žiadal o doručenie návrhu na začatie konania s prílohami a súčasne navrhol priznať mu náhradu trov konania. Z tohto podania je zrejmé, že vedľajší účastník pred vstupom do konania nebol oboznámený s obsahom sporu, nemal o ňom žiadnu vedomosť. Z odporu podaného vedľajším účastníkom vyplýva, že ide o formulárové podanie, ktorého obsahom sú najmä citácie zákonných ustanovení, týkajúcich sa neprijateľných zmluvných podmienok bez súvislosti s podanou konkrétnou žalobou. Rovnako aj z odvolania proti uzneseniu o odmietnutí odporu je zrejmé, že ide o šablónovité podanie, rovnaké aké podal vedľajší účastník aj v iných skutkovo a právne takmer totožných veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci. Navyše odvolací súd zdôrazňuje, že ani jeden z týchto úkonov nie je možné považovať za účelne vynaložený hlavne preto, že v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR z 30. októbra 2013, sp. zn. 6 Cdo 357/2012, z 28.1.2014 sp.zn. 4Cdo/209/2013, z 21.10.2013 sp.zn. 7Cdo/135/2013) vedľajší účastník nie je oprávnený na podanie odporu, lebo „nie je účastníkom konania v tomto konaní“ resp. že „procesná úprava právo podať odpor priznáva výslovne len odporcovi“. Preto aj z uvedeného dôvodu nemožno trovy vedľajšieho účastníka vzniknuté s podaním odporu proti platobnému rozkazu a s podaním odvolania proti uzneseniu o odmietnutí odporu, posúdiť ako účelne vynaložené a priznať za ne vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia.

Uvedené účinky podania odporu proti platobnému rozkazu sú určujúcimi aj pre hodnotenie účelnosti nákladov vzniknutých v súvislosti s ďalšími úkonmi právnej služby, uplatnenými vedľajším účastníkom, t.j. účasť na pojednávaní dňa 25.6.2014 a 24.9.2014 (nemeritórne). Odvolací súd súhlasí so súdom prvého stupňa, ale poukazuje i na to, že od 12.6.2014 je účinné ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Správne preto boli úkony právnej pomoci vedľajšiemu účastníkovi zo strany advokáta posúdené súdom prvého stupňa ako neúčelné.

S prihliadnutím na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd správne posúdil účelnosť vynaloženia nákladov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka advokátom. Preto správne aj vo vzťahu k nemu dospel k záveru o nepriznaní náhrady trov konania.

Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok v napadnutej časti, t. j. o nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi potvrdil.

V odvolacom konaní vedľajší účastník nemal úspech. Žalobca návrh na náhradu trov odvolacieho konania nepodal. Preto odvolací súd pri aplikácii § 224 ods. 1, § 151 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p. náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.